

«Υπήρξε αντίσταση στην τουρκική εισβολή στην Κύπρο;»: Συζήτηση στο «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει...»

/ [Ενορίες](#)

Παρουσιάζεται σαν να μην έγινε πόλεμος, σαν να μην αντιστάθηκαν κάποιοι και μάλιστα φυλάσσοντες Θερμοπύλες, αλλά σαν να έκαναν μια απλή απόβαση οι Τούρκοι και να κατέλαβαν, χωρίς να συναντήσουν την παραμικρή αντίσταση, την μισή Κύπρο. Αυτό δεν ισχύει και πρέπει να αποκατασταθεί και αυτό το κομμάτι και να αποτίσουμε φόρο τιμής στους ήρωες.

Συνεχίζεται η σειρά των εκδηλώσεων που διοργανώνει ο Σύνδεσμος Επιστημόνων

Πειραιώς στο πλαίσιο του προγράμματος «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει...», του Ιερού Ναού Ευαγγελιστρίας Πειραιώς, αφιερωμένες στην τραγική επέτειο της συμπλήρωσης 50 χρόνων από την τουρκική εισβολή στην Κύπρο και την συνεχιζόμενη κατοχή, με γενικό τίτλο «1974-2024, ΚΥΠΡΟΣ: 50 χρόνια μνήμης που πληγώνει».

Την Κυριακή 17 Νοεμβρίου ο Πρόεδρος του Συνδέσμου κ. Παναγιώτης Χαρατζόπουλος, Φυσικός Msc, MEd., φιλοξένησε τον κ. Τάσο Χατζηαναστασίου, Φιλολόγο, Δρ. Ιστορίας, Διευθυντή Λυκείου σε μία συζήτηση με θέμα: «Υπήρξε αντίσταση στην τουρκική εισβολή στην Κύπρο;».

Η επιλογή του θέματος έγινε γιατί παράλληλα με όσα παρουσιάζονται για το κυπριακό δράμα και τον αγώνα για την τύχη των αγνοουμένων, την εξασφάλιση των περιουσιών στα κατεχόμενα και την διάσωση της πολιτισμικής κληρονομιάς της Κύπρου, υπάρχει και το κεφάλαιο που αφορά την αντίσταση στην τουρκική εισβολή.

Όπως παρατήρησε ο κ. Χατζηαναστασίου:

«Παρουσιάζεται σαν να μην έγινε πόλεμος, σαν να μην αντιστάθηκαν κάποιοι και μάλιστα φυλάσσοντες Θερμοπύλες, αλλά σαν να έκαναν μια απλή προέλαση, απόβαση οι Τούρκοι και να κατέλαβαν, χωρίς να συναντήσουν την παραμικρή αντίσταση, την μισή Κύπρο.

Αυτό δεν ισχύει και πρέπει να αποκατασταθεί και αυτό το κομμάτι και να αποτίσουμε φόρο τιμής στους ήρωες. Υπήρξε ηρωικότατη αντίσταση σε πολλές περιπτώσεις.»

Η άμυνα της Κύπρου ήταν πανίσχυρη ως τον Δεκέμβριο του 1967, διότι ως τότε υπήρχε μία πλήρως εξοπλισμένη, με βαρύ οπλισμό, Ελληνική Μεραρχία, η οποία αποσύρθηκε από τη χούντα και αποδυναμώθηκε.

Παρ' όλα αυτά υπήρχαν σχέδια αμύνης της Κύπρου, τα οποία εάν εφαρμόζονταν θα ήταν αποτελεσματικά και θα μπορούσαν να αποτρέψουν την τουρκική εισβολή και τις συνέπειες της. Προϋπέθεταν ωστόσο τη βοήθεια και από την Ελλάδα κάτι που δεν συνέβη.

Η δύναμη της Κύπρου στο πεδίο κατά την εκδήλωση της τουρκικής εισβολής, όπως παρουσίασε ο κ. Χατζηαναστασίου, αφορούσε περίπου 8.000 άντρες της Εθνικής Φρουράς που δεν ήταν επαρκώς εξοπλισμένοι την ημέρα της εισβολής, διέθεταν σχετικά ελαφρύ οπλισμό και σχεδόν καθόλου τον εξοπλισμό που επιτρέπει την καλύτερη διεξαγωγή του αγώνα.

Υπήρχε Πυροβολικό και ήταν το όπλο το οποίο είχε την καλύτερη αποτελεσματικότητα με πολλές καταρρίψεις εχθρικών αεροπλάνων και προσβολές τμημάτων του εχθρού, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι ήταν πανίσχυρο μπροστά στα τεθωρακισμένα, την αεροπορία, το ναυτικό και όλη την υπεροπλία που παρουσίαζε η τουρκική αποβατική δύναμη.

Η δύναμη της ΕΛΔΥΚ είχε κανονικά 500 άντρες, εμφανίζεται όμως να έχει 1.000 διότι συνέβη ένα καταπληκτικό γεγονός. Μία ημέρα πριν την εισβολή απολύθηκαν οι παλαιότεροι φαντάροι και είχαν πάρει το πλοίο για να επιστρέψουν στην Ελλάδα, ενώ την ίδια ημέρα είχαν έρθει άλλοι 500 άνδρες για να στελεχώσουν την ΕΛΔΥΚ.

«Αυτοί, χωρίς να γνωρίζουν το έδαφος και χωρίς να έχουν κατατοπιστεί σε τίποτα, μέσα σε λίγες ώρες κλήθηκαν να πολεμήσουν σε ένα εντελώς, γι' αυτούς, ξένο περιβάλλον. Οι παλαιοί συνάδελφοι τους έμαθαν εν πλω για την εκδήλωση της εισβολής και επέστρεψαν για να πολεμήσουν μαζί με τους νέους συναδέλφους τους.

Αυτό είναι από τα σπουδαιότερα διδάγματα ήθους, γενναιότητας, συνέπειας και αυτοθυσίας και μάλιστα της πολύ πρόσφατης ιστορίας μας.»

Η τελευταία μονάδα που πήρε μέρος στην απόκρουση της τουρκικής εισβολής ήταν οι 344 Καταδρομείς από την Κρήτη, η μόνη ελληνική βοήθεια, εκτός από τις δυνάμεις της ΕΛΔΥΚ που ήταν ήδη στην Κύπρο.

Η τουρκική εισβολή διεξήχθη πρώτα με αεροπορικούς βομβαρδισμούς, με ρίψη αλεξιπτωτιστών και με απόβαση χερσαίων δυνάμεων και τεθωρακισμένων. Σε αυτήν την εμφανέστατη υπεροπλία κρίθηκε η κατοχή της Κύπρου, αλλά και στις πρώτες ώρες και ημέρες που αν εφαρμόζονταν τα σχέδια ακόμα και με την αποδυναμωμένη από τη χούντα δύναμη πυρός που υπήρχε, δεν θα είχε πετύχει η τουρκική εισβολή.

Προκειμένου να γίνει κατανοητό το πως εξελίχθηκαν οι συγκρούσεις, ο κ. Χατζηαναστασίου παρουσίασε χάρτες, με τους εξοπλισμένους τουρκοκυπριακούς θύλακες που είχε δημιουργήσει η Τουρκία, ως πρώτο στάδιο για τη διχοτόμηση του νησιού, εξηγώντας την πορεία των μαχών και των γεγονότων που ακολούθησαν.

«Η εκδήλωση του πραξικοπήματος κατά του Μακαρίου είχε αποδιοργανώσει την Εθνική Φρουρά, οπότε έχουμε μία ηγεσία που έχει στείλει μονάδες, απαγκιστρώνοντας τις από τις βάσεις τους στην Κερύνεια, όπου θα μπορούσαν να αποκρούσουν την τουρκική εισβολή. Οι πρώτες ώρες είναι πάντα κρίσιμες σε μία επίθεση και τις πρώτες ώρες και ημέρες είναι που κρίθηκε η υπόθεση της εισβολής.

»

Η ελληνική Αεροπορία δεν ενεπλάκη, ενώ περιλαμβανόταν στα σχέδια της Κύπρου, και τα υποβρύχια που ήταν ήδη εν πλω ανακλήθηκαν, παρόλο που και η δική τους αποστολή περιλαμβάνονταν στα σχέδια αμύνης.

Παρ' όλα αυτά, η ισχυρή παράκτια άμυνα, η ισχυρή πρώτη αντιμετώπιση των Τούρκων αλεξιπτωτιστών, θα μπορούσε να ξεπεραστεί ως αδυναμία από την μεγάλη επιτυχία που είχαν οι επιχειρήσεις στη Μάχη του Πενταδακτύλου από μοίρες των Καταδρομών που κατέλαβαν στρατόπεδο των Τούρκων καταδρομέων, όμως αναγκάστηκαν να αποσυρθούν γιατί δεν αναπληρώνονταν από εφεδρείες.

«Θα πρέπει να στεκόμαστε και στο ήθος αυτών των αντρών, με ποιο φρόνημα κι ενώ ήξεραν ότι είχαν μία ηγεσία που δεν θα τους στήριζε, έμειναν πιστοί στο καθήκον να πολεμήσουν, διενεργώντας επιθέσεις και συχνά με επιτυχία, όπως της ΕΛΔΥΚ.»

Έκανε ακόμη ιδιαίτερη αναφορά ο κ. Χατζηαναστασίου στην επιχείρηση ΝΙΚΗ που αφορά στην αποστολή 15 μεταγωγικών αεροπλάνων παλαιού τύπου με Καταδρομείς, μέσα στη νύχτα και με σβηστά τα φώτα, πετώντας πολύ χαμηλά πράγμα πολύ επικίνδυνο γιατί ήταν φορτωμένα με βαρύ οπλισμό.

Εξαιτίας της ασυνεννοησίας της στρατιωτικής ηγεσίας βλήθηκαν από φίλια πυρά από τα αντιαεροπορικά της Κύπρου, με αποτέλεσμα τον θάνατο 29 Καταδρομέων και 4 μελών του πληρώματος του αεροπλάνου που καταρρίφθηκε.

Οι Καταδρομείς που έφθασαν, είχαν το σθένος την επόμενη ημέρα να πολεμήσουν και να υπερασπισθούν το αεροδρόμιο της Λευκωσίας και το κράτησαν ελεύθερο απέναντι σε απανωτές τουρκικές επιθέσεις και δεν κατελήφθη ποτέ από τους Τούρκους.

Στη 2η φάση της εισβολής, ένα μήνα αργότερα, με τον Αττίλα 2, δημιουργήθηκε το τελικό αποτέλεσμα με την κατάληψη του 37% του εδάφους της Κύπρου που ισχύει μέχρι και σήμερα. Παρουσιάστηκε μία πλήρης διάλυση των δυνάμεων και με την μη αποστολή δυνάμεων από την Ελλάδα. Παρουσιάστηκαν εκφυλιστικά φαινόμενα στην άμυνα της Κύπρου με εγκατάλειψη μονάδων.

Κι όπως τόνισε ο κ. Χατζηαναστασίου στο κλείσιμο της συζήτησης:

«Κι εδώ όμως υπήρξαν άνθρωποι και μονάδες που κράτησαν Θερμοπύλες. Σημειώνουμε τη Μάχη του Στρατοπέδου της ΕΛΔΥΚ που πρέπει να γράφεται με χρυσά γράμματα στην πολεμική ιστορία της Ελλάδας.

Μία ηρωικότατη άμυνα και αντίσταση επί δύο ημέρες των λιγοστών αντρών απέναντι σε πανίσχυρες δυνάμεις με τεθωρακισμένα, όλμους και άλλο βαρύ οπλισμό. Και ο τραγικός απολογισμός καταγράφει 170 Ελλαδίτες πεσόντες και αγνοούμενους.»

Του Σταμάτη Μιχαλακόπουλου / Ι. Ν. Ευαγγελιστρίας Πειραιώς